

Η Τουρκία δεν έχει αρνητική στάση για τις συνομιλίες

ΜΟΥΣΤΑΦΑ ΑΚΙΝΤΖΙ: Για να λυθεί το Κυπριακό πρέπει να γίνουν κατανοητές οι ευαισθησίες των δύο πλευρών

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΑΠΟ ΤΗ ΣΕΛΙΔΑ 4

«**Μ**έχρι τώρα μπορώ να πω με ανοικτή καρδιά ότι η Τουρκία δεν έχει καμία αρνητική στάση για τις συνομιλίες. Θα δούμε αν αυτό θα συνεχιστεί μέχρι το τέλος», τονίζει ο Τουρκοκύπριος ηγέτης. «Θέλουμε διζωνικότητα, αυτό είναι σημαντικό. Θέλουμε πολιτική ισότητα, αυτό είναι σημαντικό για μας. Θέλουμε ελευθερία, θέλουμε μια δομή όπου κανείς δεν θα είναι ανώτερος του άλλου». Στη συνέντευξή του ο Μουσταφά Ακιντζί επισμαίνει πως είναι λάθος να υποτιμάται ο ρόλος των Τουρκοκυπρίων και υπογραμμίζει ότι δεν είναι αρκετό να λέγεται ότι όλοι θα είμαστε στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

- **Θα μπορούσατε να μας διευκρινίσετε τι θα συμβεί με τη Μόρφου; Πρόσφατα υπήρξε δήλωση από τον «Υπουργό Παιδείας» ότι η Μόρφου δεν πρέπει να επιστραφεί στους Ελληνοκύπριους και αυτό είναι πολύ σημαντικό θέμα για τους Ελληνοκύπριους.**

- Θα διευκρινιστεί στις διαπραγματεύσεις όταν θα έλθουμε σε αυτή τη φάση. Μην περιμένετε σήμερα να σας μιλήσω για το εδαφικό. Οι δύο πλευρές έχουν συμφωνήσει ότι χάρτες, ονόματα χωριών και ποσοστά θα συζητηθούν στην τελευταία φάση. Σας είπα πιο πριν τον λόγο. Γι' αυτό δεν πρόκειται να σας πω για κανένα κύριο. Σήμερα είδα να δημοσιεύεται στα Μέσα Ενήμερωσης για τις οικοδομές που ανεγείρονται, γι' αυτό με ρωτάτε για τη Μόρφου;

- **Ναι.**

Οικοδομές ανεγείρονται παντού και στον βορρά και στον νότο, δεν μπορείτε να παγώσετε τη ζωή, δεν μπορείτε να πεις στον κόσμο να περιμένει διότι θα έλθει λύση. Δυστυχώς δεν έχουμε τη δυνατότητα να το κάνουμε αυτό. Γι' αυτό χάσαμε τα 12 χρόνια από το δημοψήφισμα του 2004, δεν βρήκαμε λύση και γίνεται όλο και πιο δύσκολο, διότι η πραγματικότητα είναι ότι η ζωή συνεχίζεται.

- **Καταλαβαίνετε τις ανησυχίες των Ελληνοκυπρίων, το πόσο ευαίσθητοι είναι για τη Μόρφου;**

-Καταλαβαίνω όλες τις ευαισθησίες και των δύο, Τουρκοκυπρίων και Ελληνοκυπρίων. Αν θα λυθεί το Κυπριακό και οι δύο πλευρές πρέπει να κατανοούν τις ευαισθησίες η μια της άλλης πλευράς. Καταλαβαίνω τις ευαισθησίες των Ελληνοκυπρίων και ο Αναστασιάδης καταλαβαίνει τις ευαισθησίες των Τουρκοκυπρίων. Οι κοινότητες πρέπει να καταλαβαίνουν τις ευαισθησίες η μια της άλλης και έτσι θα βρεθεί η λύση. Αυτό που λέω είναι γενικά και περιλαμβάνουν όλα τα θέματα όχι μόνο το εδαφικό.

- **Ο τρόπος που θέτετε τα πράγματα, μας δίνει την αίσθηση ότι αφήνετε ανοικτό το ενδεχόμενο της Μόρφου.**

- Όχι δεν είπα τίποτα, ούτε ανοικτά ούτε κλειστά!

- **Ποιος είναι ο ρόλος της Τουρκίας στην όλη διαδικασία, στο τέλος της ημέρας ποιος θα πάρει τις τελικές αποφάσεις για θέματα όπως εγγυήσεις, χάρτες, έποικους;**

- Δεν θα ήταν σωστό να υποτιμήσουμε τον ρόλο της Τουρκίας στην Κύπρο. Αλλά στον νότο υπάρχει μια διαδεδομένη προσέγγιση που υποτιμά τον ρόλο των Τουρκοκυπρίων. Πιστεύω ότι αυτό είναι μεγαλύτερο λάθος. Μέχρι τώρα μπορώ να πω με ανοικτή καρδιά ότι η Τουρκία δεν έχει καμία αρνητική στάση για τις συνομιλίες. Θα δούμε αν αυτό θα συνεχιστεί μέχρι το τέλος, αλλά αυτή τη στιγμή δεν έχω καμία ένδειξη ότι θα είναι αρνητική, τουναντίον υπάρχουν αποδείξεις που με κάνουν να πιστεύω ότι θα έχει θετική στάση. Μέχρι τώρα όλες οι επαφές μου το πιστοποιούν αυτό. Πιστεύω ότι η Τουρκία λόγω των περιφερειακών συνεργασιών και πλεονεκτημάτων, λόγω της ανάπτυξης σε ένα ειρηνικό νησί, τα βλέπει αυτά ως θετικά και δεν έχει την προσέγγιση του παρελθόντος που έλεγε ότι η μη λύση είναι η λύση. Νομίζω ότι αυτό είναι πλέον μέρος της ιστορίας. Με τις τελευταίες εξελίξεις η Τουρκία έρχεται πιο κοντά με το Ισραήλ, οι σχέσεις της με την ΕΕ, με την Ελλάδα, οι σχέσεις με την ομόσπονδη Κύπρο θα τη φέρουν σε μια πιο θετική θέση και όλοι θα επωφεληθούν από αυτό. Και η Τουρκία το γνωρίζει αυτό. Βέβαια θα έχει

«Δεν λέμε ότι οι εγγυήσεις δεν θα αλλάξουν, ότι θα μείνουν αμετάβλητες. Όταν τελειώσουμε όλα τα άλλα θέματα και μια νέα κατάσταση προκύψει στο τραπέζι, θα καθίσουμε με τις εγγυήτριες δυνάμεις και θα βρούμε μια φόρμουλα»

Ακριβή η λύση αλλά πιο ακριβή η μη λύση

- **Τι θα λέγατε για τα οικονομικά της λύσης;** Αυτή τη φορά εκείνο που διαφέρει από τις προηγούμενες προσπάθειες είναι ότι η χρηματοδότηση της λύσης είναι στην ατζέντα. Για πρώτη φορά οι δύο ηγέτες πήγαν στο οικονομικό φόρουμ στο Νταβός και έστειλαν μηνύματα γι' αυτό. Για πρώτη φορά όσο συνεχίζονται οι διαπραγματεύσεις υπάρχουν ειδικοί από Διεθνή Τράπεζα και το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο στην Κύπρο και κάνουμε σοβαρές προσπάθειες για το θέμα αυτό. Βέβαια τα έξοδα έχουν τη διάσταση των περιουσιών, του εδαφικού, θα πρέπει να γίνουν κάποιες κατασκευές για εναλλακτική επιλογή και το σύστημα θα πρέπει να είναι υποστηρικτικό, η λύση πρέπει να είναι υποστηρικτική. Δεν μπορούμε να περιμένουμε τα πάντα να έλθουν από τη διεθνή κοινότητα. Την τελευταία φορά, η διάσκεψη δωριτών στο σχέδιο Ανάν ήταν δυστυχώς ανεπιτυχής. Αυτή τη φορά η ΕΕ είπε ότι θα υποστηρίξει, άλλες χώρες είπαν ότι θα στηρίξουν, αλλά δεν πρέπει να περιμένουμε θαυματουργές εισφορές. Ίσως μακροχρόνια δάνεια με χαμηλά επιτόκια να είναι μια επιλογή. Έχουμε αμοιβαίο πλούτο από τα αποθέματα του φυσικού αερίου, αλλά η πραγματικότητα είναι ότι οι Κύπριοι δεν μπορούν να σπώσουν όλα τα έξοδα, θα είναι μια ακριβή λύση, αλλά πρέπει να πω ότι η μη λύση θα είναι πολύ πιο ακριβή.

κτικό, η λύση πρέπει να είναι υποστηρικτική. Δεν μπορούμε να περιμένουμε τα πάντα να έλθουν από τη διεθνή κοινότητα. Την τελευταία φορά, η διάσκεψη δωριτών στο σχέδιο Ανάν ήταν δυστυχώς ανεπιτυχής. Αυτή τη φορά η ΕΕ είπε ότι θα υποστηρίξει, άλλες χώρες είπαν ότι θα στηρίξουν, αλλά δεν πρέπει να περιμένουμε θαυματουργές εισφορές. Ίσως μακροχρόνια δάνεια με χαμηλά επιτόκια να είναι μια επιλογή. Έχουμε αμοιβαίο πλούτο από τα αποθέματα του φυσικού αερίου, αλλά η πραγματικότητα είναι ότι οι Κύπριοι δεν μπορούν να σπώσουν όλα τα έξοδα, θα είναι μια ακριβή λύση, αλλά πρέπει να πω ότι η μη λύση θα είναι πολύ πιο ακριβή.

Λάθος να υποτιμάται ο ρόλος των Τουρκοκυπρίων

Χάσαμε 12 χρόνια από το δημοψήφισμα του 2004, δεν βρήκαμε λύση και γίνεται όλο και πιο δύσκολο, διότι η πραγματικότητα είναι ότι η ζωή συνεχίζεται

επίδραση στις εγγυήσεις. Υπάρχει και μια άλλη πραγματικότητα, οι Τουρκοκύπριοι βλέπουν ως σημαντικό να συνεχίσουν οι εγγυήσεις της Τουρκίας. Το «μην ανησυχείτε, όλοι μας θα είμαστε εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης», δεν είναι αρκετό με το να το λέμε. Οι κοινότητες θέλουν να το ζήσουν και να το δουν από μόνες τους. Βέβαια ποτέ δεν κατηγορούμε την ελληνοκυπριακή κοινότητα ως σύνολο, αλλά φανατισμοί μπορούν να συμβούν στο μέλλον, ίσως μπορεί να έχουμε πιο σοβαρά γεγονότα, γι' αυτό τον λόγο θέλουμε τις εγγυήσεις της Τουρκίας να συνεχίσουν. Δεύτερο αυτό το ομόσπονδο κράτος δεν θέλουμε να καταρρεύσει, διότι για 53 χρόνια οι Τουρκοκύπριοι δεν έχουν στάτους. Πολλοί Ελληνοκύπριοι δεν το γνωρίζουν αυτό, η νέα γενιά δεν το ξέρει. Δεν προσπαθώ να υπενθυμίσω παλιό πόνο, προσπαθώ να κτίσω ένα μέλλον όπου αυτό δεν θα συμβούν ξανά.

- **Γιατί να χρειάζομαστε μπερές πατριδες να εγγυηθούν μια σύγχρονη Κύπρο;**

-Μια σύγχρονη χώρα δεν γίνεται σύγχρονη απλά λέγοντάς το, οι συμπεριφορές θα την κάνουν σύγχρονη, η εκπαίδευση θα την κάνει σύγχρονη, η αλληλεγγύη θα την κάνει σύγχρονη, είναι μια διαδικασία που δεν γίνεται ξαφνικά. Δεν γίνουμε μέλη της ΕΕ και αμέσως είμαστε σύγχρονοι. Δεν υπάρχει κάτι τέτοιο, αυτό είναι διαδικασία και θα φτάσουμε σε αυτή μια μέρα. Η ασφάλειά μας δεν πρέπει να σημαίνει απειλή για τους Ελληνοκύπριους. Γι' αυτό δεν λέμε ότι οι εγγυήσεις δεν θα αλλάξουν, ότι θα μείνουν αμετάβλητες. Όταν τελειώσουμε όλα τα άλλα θέματα και μια νέα κατά-

σταση προκύψει στο τραπέζι, θα καθίσουμε με τις εγγυήτριες δυνάμεις και θα βρούμε μια φόρμουλα. Πιστεύω ότι μπορεί να βρεθεί μια φόρμουλα που θα είναι αποδεκτή και από τις δύο κοινότητες.

- **Εννοείτε προσωρινό σύστημα εγγυήσεων;**

- Αυτό δεν έχει συζητηθεί, απλά προβάλλω τις αρχές, αν θα φτάσουμε σε συμφωνία αυτό τον χρόνο, αυτή είναι μια παράμετρος. Τι θέλουμε; Θέλουμε διζωνικότητα, αυτό είναι σημαντικό. Θέλουμε πολιτική ισότητα, αυτό είναι σημαντικό για μας. Θέλουμε ελευθερία, θέλουμε μια δομή όπου κανείς δεν θα είναι ανώτερος του άλλου. Το θέλουμε αυτό και για τις δύο κοινότητες, ασφάλεια, ισότητα, ελευθερία και όταν λέμε ασφάλεια δεν μιλούμε μόνο οι Τουρκοκύπριοι να νιώθουν ασφαλείς και οι Ελληνοκύπριοι να μην νιώθουν ασφαλείς, αυτό δεν είναι ανεκτό. Η νέα δομή επειδή

θα είναι διζωνική, είναι σημαντικό πώς θα είναι αυτή η διζωνικότητα, θα αναπτυχθεί αμοιβαία ανεξαρτησία και νομικά όλα αυτά θα κάνουν ευκολότερο το θέμα αυτό. Η νέα δομή με αυτά τα χαρακτηριστικά θα κάνει το θέμα των εγγυήσεων πιο εύκολο. Αλλά επειδή δεν έχουμε μπει στις λεπτομέρειες, σας λέω τη γενική μου άποψη διότι δεν έχουμε συζητήσει με την Τουρκία το θέμα αυτό σε λεπτομέρειες. Δεν θέλω ένα σύστημα εγγυήσεων όπου ο συνεργάτης μου θα αισθάνεται υπό την απειλή όσο εγώ νιώθω ασφαλής.

- **Θα λέγατε ως αρχή ότι μπορεί οι εγγυήσεις να μείνουν για ένα χρονικό διάστημα ανάλογα με τις καταστάσεις και μετά να καταργηθούν;**

-Αυτές είναι λεπτομέρειες του θέματος και άλλες επιλογές που θα δούμε, που δεν θέλω να μιλήσω περισσότερο γι' αυτά.

Έτοιμος να ανοίξω τα Βαρώσια αν τεθεί στο τραπέζι το «Ερτζιάν»

- **Σε μια συνέντευξή μας τον Ιούνιο του 2014 μου είπατε ότι για χρόνια ζητάτε να δοθεί η κλειστή πόλη της Αμμοχώστου στους νόμιμους ιδιοκτήτες πριν από τη λύση του Κυπριακού, γιατί να μην δημιουργήσουμε μια κοινή ομάδα ειδικών για να μελετήσουν τα κτήρια, χρειάζεται να γίνει master plan. Γιατί αυτό δεν γίνεται;**

-Ήλθε ο Μπρίντεν προσπάθησε να κάνει ένα βήμα πάνω σε αυτό, αλλά οι πλευρές δεν συμφώνησαν. Εγώ υποστηρίζω αυτά που έλεγα προηγουμένως. Τα Βαρώσια πρέπει να ανοίξουν, δεν θέλω κανένα μέρος να είναι καταφύγιο ποταμών και κουφάδων. Θέλω να είναι σπίτι των ανθρώπων. Και όταν ανέλαβα το καθήκον αυτό, το συζητήσα με τον Αναστασιάδη από την πρώτη συνάντηση. Το τι είδα ήταν ότι όχι μόνο ο κ. Αναστασιάδης αλλά και εγώ και η Τουρκία και η Ελλάδα και η Ηνωμένα Έθνη και η Αμερική, με οποιονδήποτε μίλησα, στήριξαν περιεκτική λύση το συντομότερο. Μην ξεχνάτε ότι στην προεκλογική μου εκστρατεία είχα τα Βαρώσια, μίλησα για τα Βαρώσια αλλά και το λιμάνι της Αμμοχώστου και το αεροδρόμιο του «Ερτζιάν» ότι θα έπρεπε παράλληλα να ανοίξουν με τα Βαρώσια. Γενικά υπάρχει μια επιφύλαξη για το αεροδρόμιο «Ερτζιάν» από την ελληνοκυπριακή κοινότητα, βλέπω ότι δεν είναι έτοιμο γι' αυτό και βέβαια δεν ήμουν

επίσης προετοιμασμένος να ανοίξω τα Βαρώσια όταν το «Ερτζιάν» δεν ήταν στο τραπέζι. Αλλά ο πρώτος λόγος που είπα να εντείνουμε τις προσπάθειές μας για συνολική λύση, είναι διότι αν ξεκινήσουμε να ασχολούμαστε με άλλα ζητήματα θα χάσουμε χρόνο και ειδικά όταν είδαμε τι περάσαμε με το θέμα των κινητών τηλεφώνων και όταν σκε-

φτώ τις προσπάθειες του Μπρίντεν που έμειναν στην άκρη. Αλλά το οδόφραγμα της Δερύνειας που είναι δίπλα από τα Βαρώσια θα ανοίξει πολύ σύντομα και όταν θα είμαστε σε πιο προχωρημένο στάδιο για τη λύση, όταν θα δούμε ότι είμαστε πολύ κοντά, σχεδόν το έχουμε καταφέρει, θα δημιουργήσουμε αμέσως Τεχνική Επιτροπή. Κάποιες ομάδες δημιουργούν διάφορα σχέδια για τα Βαρώσια, το έργο για «έξυπνη πόλη», μια ομάδα τεχνικών εμπειρογνομώνων θα πρέπει να δημιουργηθεί, αλλά δεν είμαστε σε αυτό το στάδιο.

Προσπαθούμε να περπατήσουμε στο ίδιο μονοπάτι

Θα δουλέψω με όλη μου τη δύναμη, ώστε αυτή η ευκαιρία να μην χαθεί

- **Ένα μήνυμα κλείνοντας...**

Αυτή η φορά είναι διαφορετική από οποιονδήποτε άλλη φορά, έχουμε διαφορετική κατάσταση, και οι δύο ηγέτες αποφεύγουμε να κατηγορούμε ο ένας τον άλλο, προσπαθούμε να περπατήσουμε στο ίδιο μονοπάτι. Μιλούμε για μια ώρα και δεν έχω κατηγορήσει ούτε μια φορά τον Αναστασιάδη. Για την κινητή τηλεφωνία ήταν μια εξαιρετική, δεν τον κατηγορήσα προσωπικά, απλά υπογράμμισα το πρόβλημα και αυτό θα πρέπει να διορθωθεί, αλλά δεν παίζουμε το παιχνίδι επίρριψης ευθυνών και ο ίδιος ενεργεί με τον ίδιο ακριβώς τρόπο. Βλέπουμε ο ένας τον άλλο ως συνεργάτες του μέλλοντος και έτσι θα το βλέπουμε. Πολλοί άνθρωποι εργάζονται στις επιτροπές που έχουμε δημιουργήσει, έρχονται ειδικοί της ΕΕ να μας ενημερώσουν για το ευρωπαϊκό κεκτημένο, για να εναρμονίσουμε τους νόμους μας με της ΕΕ και οι Ελληνοκύπριοι μας λένε για την εμπειρία τους και τις δυσκολίες που είχαν κατά τη διάρκεια της εναρμόνισης. Αυτό δεν είναι εμφανή, γίνεται μια πολύ σοβαρή προσπάθεια και ο κύριος λόγος που όλα αυτά συμβαίνουν είναι η πεποίθηση ότι η λύση θα πραγματοποιηθεί. Θα κάνω όσα μπορώ ώστε αυτή η πεποίθηση να μας οδηγήσει σε αποτέλεσμα. Ο μόνος λόγος που είμαι εδώ είναι γιατί θέλω να πω και στην ελληνοκυπριακή κοινότητα ότι, ως Τουρκοκύπριος ηγέτης, είναι βέβαια το καθήκον μου να προστατεύσω τα δικαιώματα της τουρκοκυπριακής κοινότητας, αλλά είμαι ένα άτομο που καταλαβαίνει τις ανησυχίες των Ελληνοκυπρίων και αντιλαμβάνομαι πόσο σημαντικό είναι να βρούμε μια λύση που να είναι αποδεκτή και από τις δύο κοινότητες και να αντιμετωπίζει τις ανησυχίες και των δύο πλευρών. Όλοι μαζί μπορούμε να κάνουμε την Κύπρο να έχει καλύτερες μέρες στο μέλλον και δεν θέλω να χαθεί αυτή η ευκαιρία. Θα δουλέψω με όλη μου τη δύναμη, ώστε αυτή η ευκαιρία να μην χαθεί.

Σημαντική

Η ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ C. WEEKLY - HAVADIS

- **Πώς βλέπετε τη στρατηγική συνεργασία που ξεκίνησε ο Όμιλος του Φιλελευθέρου και η εφημερίδα Havadis;**

-Εφημερίδες σε τρεις διαφορετικές γλώσσες, ελληνικά, τουρκικά και αγγλικά, συνεργάζονται μαζί για πρώτη φορά. Ως εκ τούτου, πρώτα απ' όλα θα ήθελα να στείλω ένα μήνυμα και στις δύο κοινότητες. Ελπίζω ότι φέτος θα φέρουμε μόνιμη ειρήνη και σταθερότητα στο νησί. Βρίσκω πολύ σημαντική αυτή τη συνεργασία. Αν θέλουμε να ζήσουμε με ειρήνη και πρεμία, μια από τις θεμελιώδεις προϋποθέσεις είναι να είμαστε σε θέση να καταλάβουμε ο ένας τον άλλο. Και ο τρόπος για να κατανοήσουμε ο ένας τον άλλο είναι η επικοινωνία. Η σωστή πληροφόρηση θα πρέπει να δοθεί άμεσα στις δύο κοινότητες. Ως εκ τούτου Φιλελεύθερος, Cyprus Weekly και Havadis είναι μια τριπλή συνεργασία και θα ήθελα να σας συχαρώ γι' αυτό. Ελπίζω ότι θα αποτελέσει παράδειγμα και για άλλους.